

Medicinsk fotvård 2023

**Reumatiker
förbundet**

På uppmaning från Reumatikerförbundets föreningar och distrikt arbetar förbundsstyrelsen och förbundskansliet med frågan om medicinsk fotvård för personer med reumatisk sjukdom.

Medicinsk fotvård för reumatiker kan vara en nödvändighet för de som har fotbesvär kopplade till sin reumatism.

Vad är medicinsk fotvård?

Medicinsk fotvård skiljer sig från vanlig fotvård genom att den syftar till att behandla, förebygga och lindra olika sjukdomar i foten och besvär med fötterna.

Personer med reumatisk sjukdom kan ha behov av medicinsk fotvård, då den underliggande sjukdomen kan leda till felställda tår/fötter och inflammationer i fotens leder som i sin tur kan leda till infektioner, förhårdnader och nageltrång. Då är det viktigt att få en sjukvårdande medicinsk behandling. Obehandlade fotproblem kan leda till svårigheter att röra på sig, att gå samt smärtor och i längden en sämre livskvalitet. Det handlar också om att förebygga felställningar och sår som är svårläkta.

Foten och dess leder påverkas också av hur andra leder i knän och höfter mår, men att fötterna mår bra är en förutsättning för att kunna ta hand om sig själv med hälsosam motion och träning.

Reumatikerförbundet anser:

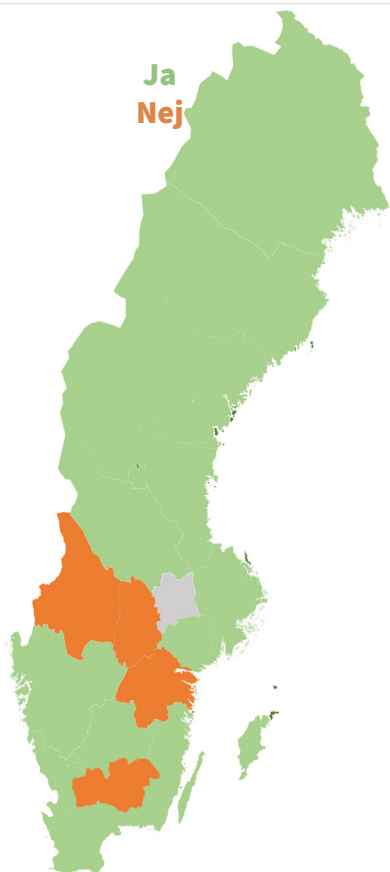
- Att alla personer med reumatisk sjukdom som har behov av medicinsk fotvård ska få det, oavsett var i landet de bor.
- Att behovsbedömning även ska kunna göras av allmänspecialisterna på vårdcentralen.
- Att medicinsk fotvård ska ingå i högkostnads-skyddet i alla regioner.

Enkätresultat

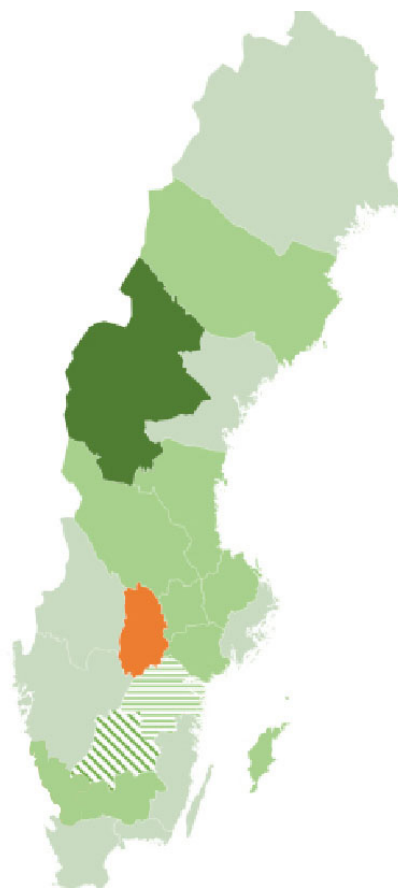
Under våren 2023 genomförde Reumatikerförbundet en enkätundersökning bland samtliga regioner i Sverige. Syftet var att få en första översikt över hur tillgången på medicinsk fotvård för reumatiker ser ut i Sverige och vilka regionala skillnader som finns.

Resultatet visar att det finns regionala skillnader både vad gäller den allmänna tillgängligheten till medicinsk fotvård för reumatiker samt hur individen i så fall remitteras till densamma. Det finns också skillnader avseende kostnader; om medicinsk fotvård ingår i högkostnadsskyddet eller ej.

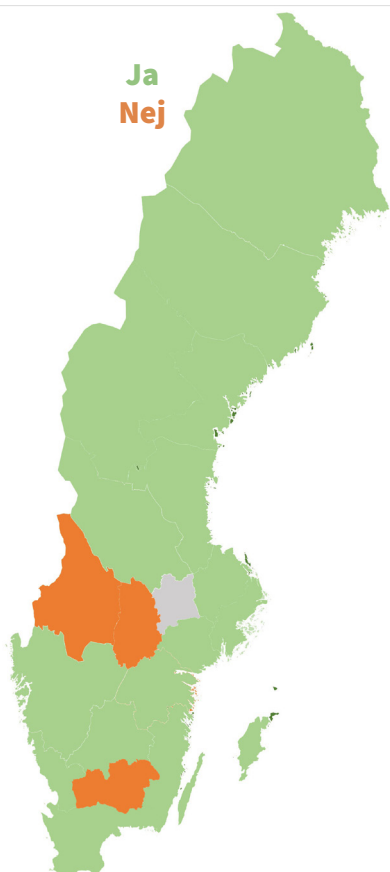
Fråga 1. Erbjuds medicinsk fotvård för reumatiker?

Fråga 3. Vem får remittera patienter med reumatisk sjukdom till medicinsk fotvård?

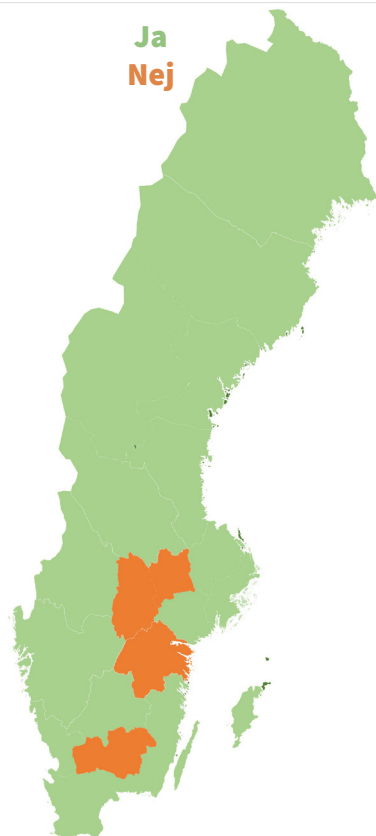

Fråga 2. Remitteras patienter med reumatisk sjukdom till medicinsk fotvård i er region?

- Reumatolog, allmänmedicinsk specialist/läkare
- Reumatolog
- Annat
- Allmänmedicinsk specialist/läkare
- Ej
- Reumatolog, allmänmedicinsk specialist/läkare, annat

Fråga 4: Ingår kostnaden i högkostnads-skyddet?

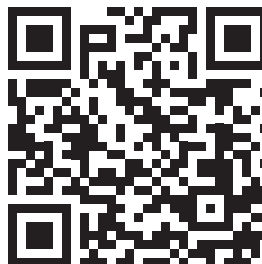

Läs mer på vår hemsida!

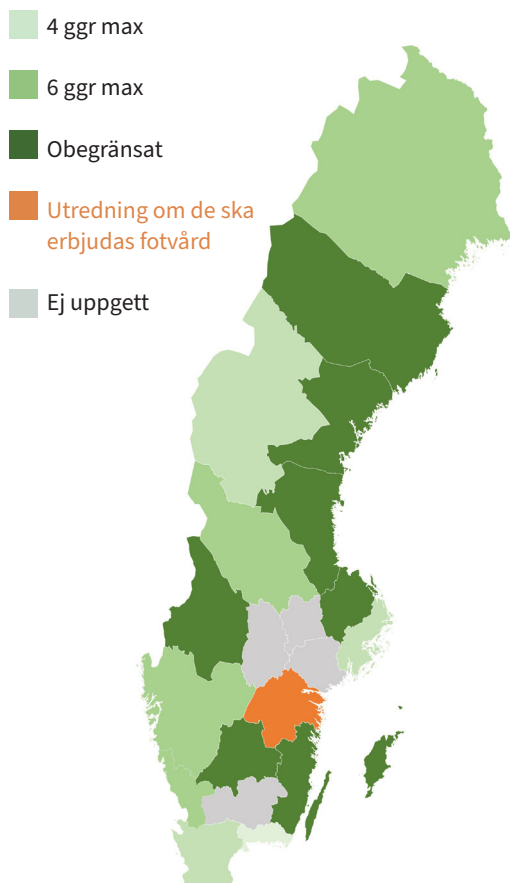
Håll dig uppdaterad i frågan på vår hemsida.

Där hittar du debattartiklar, fördjupande information, kampanjmaterial och kontaktuppgifter.

Länk: reumatiker.se/medicinskfovard

Fråga 5: Om svaret är Ja på fråga 4: Hur många gånger får patienten gå på behandlingen per år, inom ramen för högkostnadsskyddet?

Frågor och svar per region

Region	1. Erbjuds medicinsk fotvård för reumatiker i er region?	2. Remitteras patienter med reumatisk sjukdom till medicinsk fotvård i er region?	3. Vem får remittera patienter med reumatisk sjukdom till medicinsk fotvård?*	4. Ingår kostnaden i högkostnads-skyddet?	5. Om svaret är Ja på fråga 4: Hur många gånger får patienten gå på behandlingen per år, inom ramen för högkostnadsskyddet?
Stockholm	Ja	Ja	AB	Ja	4 ggr/år
Uppsala	Ja	Ja	A	Ja	Obegränsat
Södermanlands län	Ja	Ja	A	Ja	Ej uppgett
Östergötland	Nej	Ja	C	Nej	Utredning om de ska erbjudas fotvård
Jönköpings län	Ja	Ja	B	Ja	Obegränsat
Kronoberg	Nej	Nej	A	Nej	Ej uppgett
Kalmar län	Ja	Ja	AB	Ja	Obegränsat
Gotland	Ja	Ja	A	Ja	Obegränsat
Blekinge	Ja	Ja	AB	Ja	1-2 ggr/år
Skåne	Ja	Ja	AB	Ja	1-4 ggr/år
Halland	Ja	Ja	ABC	Ja	2-5 ggr/år
Västra Götalands län	Ja	Ja	AB	Ja	4-6 ggr/år
Värmland	Nej	Nej	AB	Ja	Obegränsat
Örebro län	Nej	Nej	Ej uppgett	Nej	Ej uppgett
Västmanland	Ja	Ja	A	Nej	Ej uppgett
Dalarna	Ja	Ja	A	Ja	4-6 ggr/år
Gävleborg	Ja	Ja	A	Ja	Obegränsat
Västernorrland	Ja	Ja	AB	Ja	Obegränsat
Jämtlands län	Ja	Ja	ABC	Ja	4 ggr/år
Västerbotten	Ja	Ja	A	Ja	Obegränsat
Norrbotten	Ja	Ja	AB	Ja	4-6 ggr/år

*A=Reumatolog B=Allmänmedicinsk specialist/husläkare C= Annat

Fotvården är en del av Reumatikerförbundets engagemang i hälso- och sjukvård för hela människan!

Trots riktlinjer och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp för människor med kroniska sjukdomar får de inte alltid den vård de behöver. De prioriteras ofta lägre än andra patientgrupper och hamnar längst bak i kön. Det leder till onödigt lidande och dessutom ökade kostnader, eftersom människor sjukskrivs mer och längre än om de hade fått snabbare hjälp.

Reumatikerförbundet vill att människor med sjukdom i rörelseorganen ska få en tidig och korrekt diagnos för att kunna leva ett så bra och fullgott liv som möjligt utan följsjukdomar. Det handlar om att primärvården genom ökade resurser och stärkt kompetens snabbt ska kunna slussa de personer som behöver till specialistvård, att rätt medicinering/behandling sätts in snabbt så att sjukdomsförloppet hejdas och arbetsförmågan inte försämras.

I takt med att diagnos- och behandlingsmöjligheterna har ökat de senaste åren har behovet av fler reumatologer vuxit. Reumatikerförbundet och Svensk Reumatologisk Förening, SRF, beräknar behovet av reumatologspecialister till fem specialister/100 000 invånare. Varje region behöver ta fram en plan för vård av kroniskt sjuka som omfattar att öronmärka pengar för att ta fram tillräckligt många utbildningsplatser för specialistläkare, specialistsjuksköterskor och fysioterapeuter.

Att leva med en autoimmun sjukdom leder ofta till fler sjukdomar. Till den som behöver ska vården erbjuda en fast vårdkontakt som patienten kan använda sig av oavsett symptom, och som slussar rätt genom hela vårdapparaten. Möjlighet att få direktremiss från en specialist utan att passera primärvården ska också finnas, då symtom ofta kan vara diffusa.

Vården behöver bli bättre på att se helheten. Reumatiker får sällan frågor om konsekvenser av sin sjukdom – exempelvis ett begränsat sexualliv, psykisk ohälsa eller andra komplikationer i vardagen som sjukdomen kan

skapa. I den individuella planen som görs ska vården väga in faktorer som dessa och tillsammans med patienten hitta lösningar.

Stöd till livsstilsförändringar ska erbjudas. Fysisk aktivitet, tobaks- och alkoholvanor, kost och övervikt är faktorer som kan påverka sjukdomen och dess behandling.

Människor med reumatisk sjukdom har ofta problem med fötterna och det kan vara kostsamt att sköta om dem på rätt sätt. Tillgången till medicinsk fotvård ska vara jämlik i hela landet.

Alla vårdmöten behöver inte vara fysiska. Nya arbetssätt som till exempel direktkonsultation med specialistmottagning vid besöket på vårdcentralen är en möjlighet. Reumatikerförbundet anser att digitaliseringen ska vara en integrerad del av den löpande verksamhetsutvecklingen i vården.

Läkemedelsbehandling ska följas upp så snart som möjligt efter förväntad effekt, så att vården snabbt kan konstatera om den är lämplig eller om annan behandling behöver sättas in. Adekvat eftervård är också viktig. Alla individer klarar till exempel inte rehabilitering i hemmet med endast hemtjänst som stöd efter en operation, utan kan behöva remitteras vidare.

Under flera år har bristen på läkemedel varit ett reellt problem för både individer, vård och samhälle. Samhället behöver säkerställa att icke ersättningsbara läkemedel listas och lagerhålls och att alla aktörer i produktions- och distributionskedjan avkrävs ett tydligare ansvar.

Det är viktigt att all vård utgår från Socialstyrelsens nationella behandlingsriktlinjer och de personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp som finns. Uppföljning och utvärdering ska ske i regionernas nuläges- och årsrapporter.

Reumatikerförbundet vill:

- Att tillgången till vård och behandling är jämlik, oavsett bostadsort, patientens ålder, kön eller socioekonomisk bakgrund.
- Att vården är jämlik och personcentrerad och bygger på ett partnerskap där patienten och närstående är delaktiga i vårdprocessen.
- Att de patienter som behöver erbjuds en koordinator, som samordnar all vård som patienten behöver. Patientkontrakt ska erbjudas patienter med omfattande och komplexa vårdbehov.
- Att möjlighet till ineliggande specialistvård ska finnas i alla regioner för de svårast sjuka.
- Att stöd till livsstilsförändringar erbjuds.
- Att alla som behöver får möjlighet till patientutbildning.
- Att övergången från barn- till vuxenspecialistvård fungerar utan kvalitetsförsämring för patienten.
- Att tandvården på sikt blir en del av den vanliga vården och ingår i högkostnadsskyddet.
- Att tillgången till medicinsk fotvård blir god och mer jämlik i landet.
- Att det etableras ett nationellt vårdkösystem.
- Att de vårdförlopp och riktlinjer som finns regelbundet följs upp och utvärderas.
- Att icke ersättningsbara läkemedel listas och lagerhålls och att alla aktörer i produktions- och distributionskedjan avkrävs ett tydligare ansvar.

Vi verkar för ett bra liv för alla reumatiker och för att lösa reumatismens gåta.

Vi har ca 40 000 medlemmar fördelade på 24 distrikt och 171 aktiva föreningar.

Vi är också en av de största enskilda givarna av stöd till reumatologisk forskning i Sverige.

Reumatikerförbundet, Box 90337, 120 25 Stockholm, tel: 08 505 805 00, <https://reumatiker.se>

Reumatiker förbundet